

29.06.2018 r.

Instytucjonalna i rodzinna piecza zastępcza, placówki wsparcia dziennego oraz zakłady stacjonarnej pomocy społecznej w województwie lubelskim w 2017 r.

↓ 1,0%

spadek liczby wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej w porównaniu z 2016 r.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2017 r. na terenie województwa lubelskiego działały 83 placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej, które dysponowały 1,3 tys. miejsc. Liczba placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej w porównaniu z 2016 r. zwiększyła się o 40,7%. Zwiększeniu uległa również liczba miejsc (o 2,7%), a zmniejszyła się liczba wychowanków (o 1,0%).

W 2017 r. działały 83 placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej

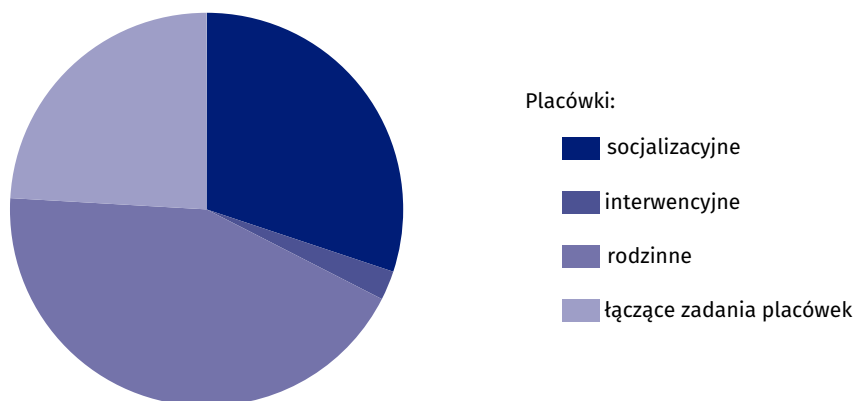
Placówki instytucjonalnej pomocy społecznej

W 2017 r. działały 83 placówki opiekuńczo-wychowawczych, które stanowiły 71% wszystkich tego typu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba placówek zwiększyła się o 40,7%.

Do placówek opiekuńczo-wychowawczych zaliczamy placówki rodzinne (43,4% wszystkich placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej), socjalizacyjne (30,1%), placówki łączące zadania (24,1%) oraz interwencyjne (2,4%). Na terenie województwa nie działały regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne i interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Wykres 1. Struktura placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej według typu placówki

Stan w dniu 31 XII

Ponad 40% placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej to placówki rodzinne

Ponad połowa placówek (56,6%) to jednostki sektora publicznego. Najczęściej organem prowadzącym placówki opiekuńczo-wychowawcze było stowarzyszenie (36,1% wszystkich placówek) oraz samorząd powiatowy (34,9%).

Miejsca w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej

Placówki socjalizacyjne dysponowały 546 miejscami (43,6% wszystkich miejsc w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej). Znacznie mniej miejsc posiadały placówki łączące zadania (377), placówki rodzinne (285) i interwencyjne (44).

43,6% wszystkich miejsc w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej to miejsca w placówkach socjalizacyjnych

Tablica 1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze według typu placówki

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Placówki	Miejsca	Wychowankowie
OGÓŁEM	2016	59	1219	1043
	2017	83	1252	1033
socjalizacyjne		25	546	454
interwencyjne		2	44	32
specjalistyczno-terapeutyczne		–	–	–
rodzinne		36	285	208
łączące zadania placówek socjalizacyjnych, interwencyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych		20	377	339

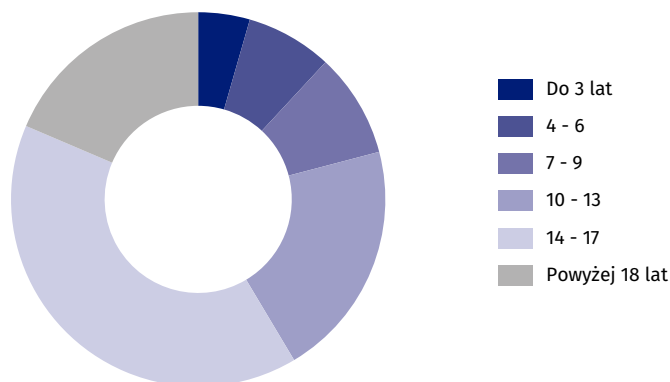
Wychowankowie w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych objętych opieką było ponad 1 tys. podopiecznych, z tego 52,1% stanowili chłopcy. Najwięcej wychowanków przebywało w placówkach socjalizacyjnych – 43,9%, a następnie w placówkach łączących zadania – 32,8%, rodzinnych – 20,1% i interwencyjnych – 3,1%. Najliczniejszą grupę podopiecznych instytucjonalnej pieczy zastępczej stanowili wychowankowie w wieku 14–17 lat (40,0% – 413 osób). Druga co do wielkości zbiorowość (20,5% – 212 osób) to dzieci w wieku 10–13 lat. Najmniej liczna (46 dzieci) była najmłodsza grupa wiekowa 0–3 lata. W placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywały również 192 osoby pełnoletnie, uczące się.

Na koniec grudnia 2017 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej 74,8% wychowanków posiadało obydwój rodziców. 24 dzieci umieszczonych w placówkach było sierotami, a 236 półsierotami. Osoby niepełnosprawne posiadające prawne potwierdzenie niepełnosprawności stanowiły 10,7% wszystkich podopiecznych instytucjonalnej pieczy zastępczej. Znaczną liczebnie grupę stanowili także chorzy, których choroba trwała sześć miesięcy lub dłużej (12,7%). Ponad połowa wychowanków (50,3%) została umieszczona w instytucjonalnej pieczy zastępczej po raz pierwszy.

Wykres 2. Struktura wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej według wieku

Stan w dniu 31 XII

Najliczniejszą grupę wychowanków stanowiły dzieci w wieku 14-17 lat

W ciągu 2017 r. 156 wychowanków do 18 roku życia opuściło, z różnych powodów, placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej. Najliczniejsza grupa (41,7% wychowanków) to podopieczni, którzy powrócili do rodziny naturalnej. Do rodzinnej pieczy zastępczej odeszło 13,5% wychowanków. Jedno na dziesięć dzieci przebywających w placówkach instytucjonalnej pieczy znalazło nową rodzinę i zostało przekazane do adopcji. Spośród 111 wychowanków powyżej 18 roku życia, którzy w ciągu 2017 r. opuścili placówki, 58 założyło własne gospodarstwo domowe, a 36 powróciło do rodziny naturalnej.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych pracowało bez wynagrodzenia 174 wolontariuszy, w tym 97 osób (55,7% wszystkich wolontariuszy) pomagało w placówkach socjalizacyjnych, 52 osoby w placówkach rodzinnych, a pozostałe w placówkach łączących zadania.

W województwie lubelskim 52 placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej nie posiadało żadnych udogodnień dla osób niepełnosprawnych. Tylko 37,3% takich placówek dostosowało swoje budynki do potrzeb osób korzystających z tej formy wsparcia. Najczęstszym udogodnieniem były pochylnie, podjazdy i platformy – 15 placówek.

↓ 0,6%

spadek liczby dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w porównaniu z 2016 r.

W ramach rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonowało 1681 rodzin zastępczych oraz 15 rodzinnych domów dziecka. W placówkach tych zapewniono opiekę dla 2474 dzieci, które zostały pozbawione całkowicie lub częściowo opieki naturalnej.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka zapewniły opiekę 2474 dzieciom

Rodzinna piecza zastępcza

W dniu 31 grudnia 2017 r. na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 1681 rodzin zastępczych i 15 rodzinnych domów dziecka. Placówki tego typu stanowiły 4,5% wszystkich tego typu placówek w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba rodzin zastępczych zmniejszyła się o 1,5%, a rodzinnych domów dziecka zwiększyła o 4 placówki. Spadek dotyczył rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych oraz o charakterze pogotowia rodzinnego (odpowiednio: 14, 15 oraz 1 rodzinę).

W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się liczba rodzin zastępczych

Tablica 2. Rodzinna piecza zastępcza

Stan w dniu 31 XII

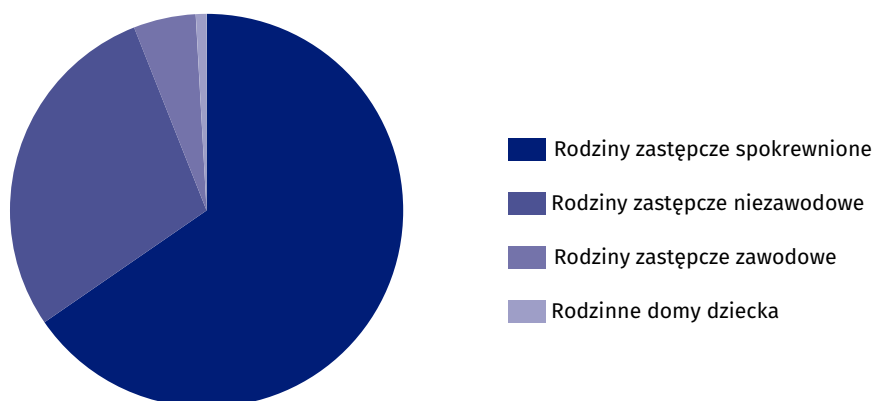
Wyszczególnienie		Ogółem	w tym na wsi	Dzieci w rodzinach	
				razem	w tym dziewczęta
Rodzinna piecza zastępcza	2016	1718	764	2489	1218
	2017	1696	776	2474	1184
Rodziny zastępcze		1681	765	2365	1126
spokrewnione		1109	475	1463	680
niezawodowe		485	242	632	320
zawodowe		64	40	200	98
zawodowe specjalistyczne		4	2	7	1
zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego		19	6	63	27
Rodzinne domy dziecka		15	11	109	58

Rodzinne domy dziecka stanowiły 2,6% wszystkich tego typu placówek w kraju

Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem stanowiły 66,0% wszystkich rodzin zastępczych w województwie, rodziny zastępcze niezawodowe – 28,9%, rodziny zastępcze zawodowe – 5,2%.

Wykres 3. Struktura rodzinnej pieczy zastępczej według typów

Stan w dniu 31 XII

66,0% wszystkich rodzin zastępczych stanowiły rodziny spokrewnione z dzieckiem

Osoby pełniące funkcję rodzinnej pieczy zastępczej

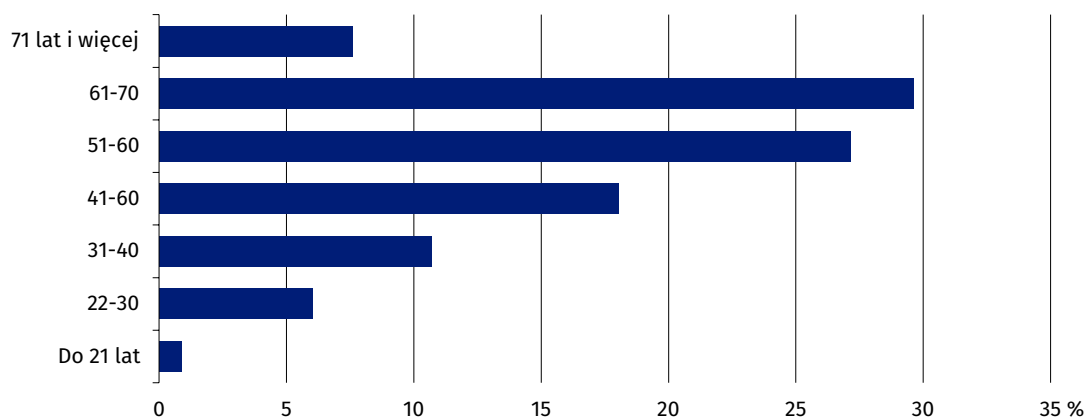
Funkcję rodziny zastępczej pełniło 921 małżeństw i 760 osób samotnych. Najwięcej rodzin zastępczych (71,1%) miało na wychowaniu jedno dziecko, dwoje dzieci – 20,0%, troje – 6,4%, czworo i więcej dzieci – 2,5% ogólnej liczby rodzin zastępczych. Najczęściej pełnienia funkcji rodziny zastępczej podejmowały się osoby w wieku 51–70 lat – 56,8%. Drugą grupą pod względem liczebności były rodziny prowadzone przez osoby w wieku 31–50 lat (28,7%). Rodzinne domy

Najwięcej rodzin zastępczych miało na wychowaniu jedno dziecko

dziecka prowadzone były m.in. przez 13 małżeństw. Wszystkie osoby pełniące funkcję rodzinnego domu dziecka były w grupie wiekowej 41–60 lat.

Wykres 4. Osoby prowadzące rodziny zastępcze według grup wieku

Stan w dniu 31 XII

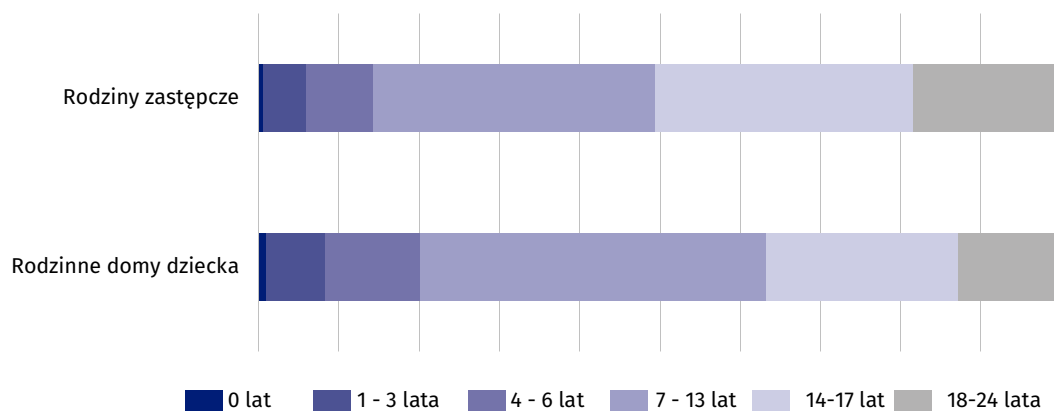
Najczęściej pełnienia funkcji rodziny zastępczej podejmowały się osoby w wieku 51–70 lat – 56,8%

Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej

W 2017 r. z rodzinnych form opieki korzystało 2474 dzieci, w tym 52,1% wszystkich dzieci stanowili chłopcy (52,1%). Biorąc pod uwagę wiek podopiecznych umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej najliczniejszą (35,6% – 880 dzieci) grupę wiekową stanowiły dzieci w grupie wiekowej 7–13 lat. Spośród wszystkich osób objętych opieką 249 dzieci posiadało orzeczenie o niepełnosprawności, a 131 było sierotami. Po raz pierwszy w swoim życiu do rodzinnej pieczy zastępczej trafiło 315 dzieci.

Wykres 5. Struktura wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku

Stan w dniu 31 XII

35,2% dzieci w rodzinach zastępczych oraz 43,1% w rodzinnych domach dziecka były w wieku 7-13 lat

Osoby opuszczające rodzinną pieczę zastępczą

W ciągu 2017 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 187 dzieci w wieku poniżej osiemnastu lat. Najwięcej z nich (33,2%) powróciło do rodziny naturalnej. Przekazanych do adopcji zostało 25 dzieci, natomiast 34 trafiło do innej formy rodzinnej pieczy zastępczej. Pozostałe 66 dzieci opuściło dotychczasowe rodziny głównie z powodu przeniesienia ich do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wśród 151 pełnoletnich wychowanków, którzy w ciągu 2017 r. opuścili rodzinną pieczę zastępczą – 82 usamodzielniało się. Z tej zbiorowości 63 osoby założyły własne gospodarstwo domowe, a 7 powróciło do rodziny naturalnej lub krewnych. Nie usamodzielniało się 69 osób.

 1,1 %

wzrost liczby placówek wsparcia
dziennego w porównaniu z 2016 r.

Liczba placówek wsparcia dziennego w porównaniu z 2016 r. zwiększyła się o 1,1%, a liczba miejsc w tych placówkach spadła o 4,8%.

W 2017 r. najwięcej placówek wsparcia dziennego działało w Lublinie

Placówki wsparcia dziennego

W województwie lubelskim opiekę dzienną w 2017 r. zapewniało 88 placówek prowadzonych w formie opiekuńczej, socjalizacyjnej, pracy podwórkowej lub w połączonych formach. Placówki te stanowiły 3,0% wszystkich placówek wsparcia dziennego w Polsce. Najwięcej placówek działało w mieście Lublinie (22 placówki) oraz w powiatach: lubelskim (12) i łączyńskim (9).

W porównaniu z rokiem poprzednim liczba placówek wsparcia dziennego w województwie lubelskim zwiększyła się o 1 placówkę, tj. 1,1%.

Tablica 3. Placówki wsparcia dziennego według typu placówki

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Placówki	Miejsca	Korzystający
OGÓŁEM	2016	87	2660	2306
	2017	88	2533	2302
opiekuńcze		66	2040	1822
specjalistyczne		13	350	358
pracy podwórkowej		5	97	76
w połączonych formach		4	46	46

Placówki wsparcia dziennego w województwie lubelskim najczęściej były prowadzone przez stowarzyszenia (54 placówki) oraz samorząd gminny (14 placówek).

Ze wszystkich zbadanych placówek wsparcia dziennego skorzystało w ciągu 2017 r. 3,8 tys. dzieci i młodzieży, w tym 3,1 tys. (81,6% ogółu korzystających) – z placówek opiekuńczych. W przeliczeniu na 1 tys. ludności województwa lubelskiego w wieku 0-17 lat, z placówek wsparcia dziennego (w ostatnim dniu roku) korzystało 6 dzieci.

W ciągu roku z placówek wsparcia dziennego skorzystało 3,8 tys. dzieci i młodzieży

W placówkach wsparcia dziennego objęto opieką 53 osoby niepełnosprawne, w tym 19 osób w placówkach specjalistycznych. Wolontariuszy niosących pomoc w tych placówkach było 339, w tym 80,5% w placówkach opiekuńczych. W placówkach wsparcia dziennego ogółem na jednego wolontariusza przypadało średnio 11 wychowanków.

W województwie lubelskim 57 placówek wsparcia dziennego nie posiadało żadnych udogodnień dla osób niepełnosprawnych. Tylko 35,2% takich placówek dostosowało swoje budynki do potrzeb osób korzystających z tej formy wsparcia. Najczęstszym udogodnieniem były pochylnie, podjazdy i platformy – 24 placówki.

↓ 3,5 %

spadek liczby mieszkańców zakładów stacjonarnych pomocy społecznej w porównaniu z 2016 r.

Liczba zakładów stacjonarnych pomocy społecznej w porównaniu z 2016 r. zmniejszyła się o 2,4%, liczba miejsc w tych zakładach o 5,2%, a mieszkańców o 3,5%.

W 2017 r. działało 81 zakładów stacjonarnych pomocy społecznej

Zakłady stacjonarnej pomocy społecznej

W końcu 2017 r. w województwie lubelskim działało 81 zakładów stacjonarnych pomocy społecznej (w tym 12 filii). Stanowiły one 4,6% wszystkich placówek w Polsce. Wśród nich 63,0% stanowiły domy pomocy społecznej, 4 placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w ramach działalności gospodarczej lub statutowej oraz 13 schronisk dla bezdomnych.

Tablica 4. Zakłady stacjonarne pomocy społecznej według typu placówki

Stan w dniu 31 XII

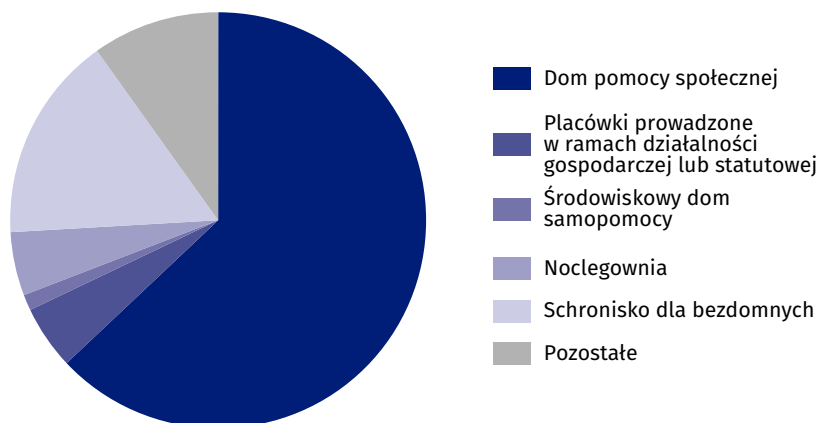
Wyszczególnienie		Placówki	Miejsca	Mieszkańcy
OGÓŁEM	2016	83	5544	5190
	2017	81	5256	5009
dom pomocy społecznej		51	4218	4155
placówka prowadzone w ramach działalności gospodarczej lub statutowej		4	55	71
środowiskowy dom samopomocy		1	31	31
noclegownia		4	52	43
schronisko dla bezdomnych		13	701	627
pozostałe		8	199	82

a łącznie z filiami.

Instytucje sektora publicznego prowadziły 52 placówki, prywatnego – 29. Dla 64,2% placówek organem prowadzącym był samorząd terytorialny. Pozostałe prowadzone były przez: stowarzyszenia (16,0%), kościoły i związki wyznaniowe (11,1%), fundacje (4,9%) oraz osoby fizyczne i prawne (3,7%).

Wykres 6. Struktura zakładów stacjonarnych pomocy społecznej według typu placówki

Stan w dniu 31 XII

Blisko 2/3 wszystkich zakładów stacjonarnych pomocy społecznej to domy pomocy społecznej

Miejsca w zakładach stacjonarnych pomocy społecznej

Placówki dysponowały łącznie 5,3 tys. miejsc (mniej o 5,2% niż w 2016 r.). Domy pomocy społecznej dysponowały 4,2 tys. miejsc (80,3% wszystkich miejsc w zakładach stacjonarnych pomocy społecznej), schroniska dla bezdomnych posiadały 0,7 tys. miejsc. Liczba miejsc w pozostałych typach placówek wyniosła 0,4 tys. Liczba miejsc w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniosła 24,7.

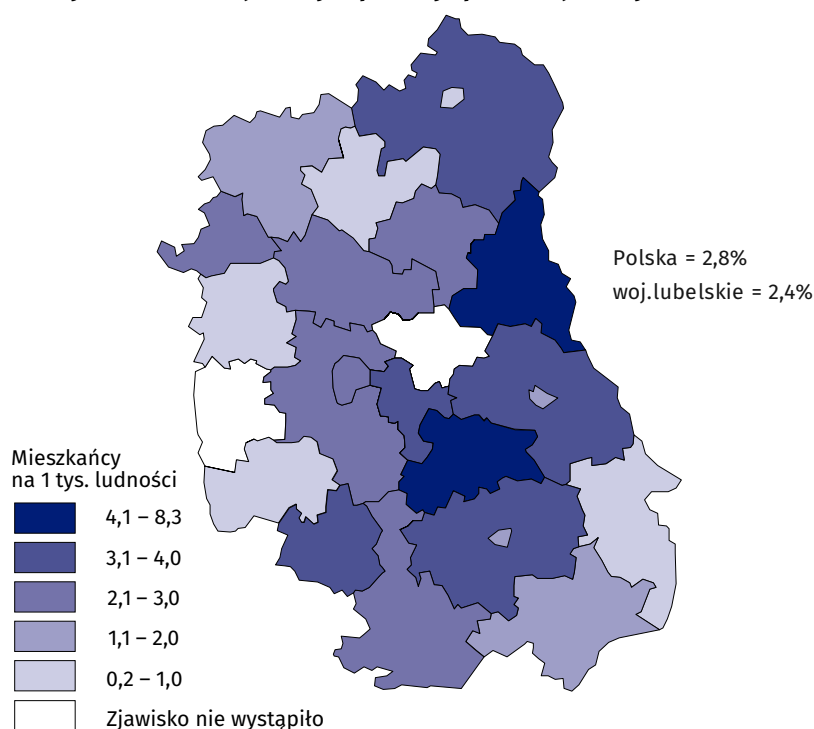
80,3% wszystkich miejsc w zakładach stacjonarnych pomocy społecznej to miejsca w domach pomocy społecznej

Mieszkańcy zakładów stacjonarnych pomocy społecznej

W ciągu całego roku w zakładach stacjonarnych pomocy społecznej przebywało 6,4 tys. osób, a w dniu 31 XII – 5,0 tys. osób, w tym 2,3 tys. kobiet. Najwięcej mieszkańców (26,6% wszystkich mieszkańców zakładów stacjonarnych pomocy społecznej) przebywało w placówkach dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, 20,3% – w podeszłym wieku, 16,5% w placówkach dla osób przewlekle psychicznie chorych, natomiast w placówkach dla osób przewlekle somatycznie chorych 13,6%. Osoby nie opuszczające łóżek stanowiły 12,1% wszystkich mieszkańców.

Najwięcej mieszkańców przebywało w placówkach zlokalizowanych na terenie miasta Lublina oraz powiatów: krasnostawskiego oraz bialskiego. Najmniej mieszkańców odnotowano natomiast w powiatach radzyńskim oraz Białej Podlaskiej. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców stacjonarnych zakładów pomocy społecznej na 1 tys. ludności, to wskaźnik ten był najwyższy w powiecie krasnostawskim (8,3) i włodawskim (5,1) oraz świdnickim (4,0), a najniższy w powiecie radzyńskim (0,2). Dla województwa lubelskiego wskaźnik osiągnął wartość 2,4 a dla Polski 2,8.

Mapa 1. Mieszkańcy zakładów stacjonarnych pomocy społecznej na 1 tys. ludności w 2017 r.

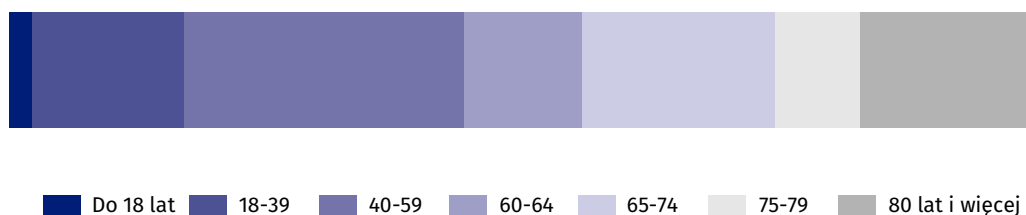

26,6% wszystkich mieszkańców zakładów stacjonarnych pomocy społecznej przebywało w placówkach dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie

Najwyższy wskaźnik liczby mieszkańców zakładów stacjonarnych pomocy społecznej na 1 tys. ludności odnotowano w powiecie krasnostawskim

Największą grupę mieszkańców zakładów stacjonarnych pomocy społecznej stanowiły osoby, które ukończyły 60 rok życia, co stanowiło 55,8% wszystkich pensjonariuszy. Co czwarty mieszkaniec to osoba w wieku 40-59 lat. Najmniej liczną grupę (2,3%) stanowili młodzi mieszkańcy do 18 roku życia.

Wykres 7. Struktura mieszkańców zakładów stacjonarnych pomocy społecznej według grup wieku
Stan w dniu 31 XII

27,3% mieszkańców zakładów stacjonarnej pomocy społecznej to osoby w wieku 40-59 lat

Większość osób (87,9%) opłacało swój pobyt przynajmniej w części dochodów własnych, ale tylko 6,5% pokrywało koszty w całości. Pobyt w zakładach stacjonarnych pomocy społecznej w 6,5% przypadków finansowany był w całości przez budżet gminy lub państwa, natomiast 1,2% mieszkańców takich zakładów zwolniona była z ponoszenia opłat.

W ciągu roku po raz pierwszy w tego typu placówkach umieszczone zostały 1262 osoby. Na koniec roku oczekiwano na miejsce 262 osoby.

Ponad 77% placówek dostosowało swoje budynki do potrzeb swoich mieszkańców, którymi przeważnie były osoby z różnego rodzaju schorzeniami. Najczęstszym udogodnieniem były pochylnie, podjazdy i platformy, posiadało je 54 placówki, w drugiej kolejności windy – 45 zakładów. Rzadziej stosowane były drzwi automatycznie otwierane, czy udogodnienia dla osób niewidomych. Tylko 18 placówek w województwie lubelskim nie posiadało żadnych udogodnień dla osób niepełnosprawnych.

Dla 3073 osób pracujących zakłady stacjonarne pomocy społecznej były głównym miejscem pracy. Pracowało w nich m.in. 384 pielęgniarki, 68 fizjoterapeutów. W zakładach tego typu 191 wolontariuszy pomagało w opiece nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Opracowanie merytoryczne:
**Lubelski Ośrodek
Badań Regionalnych**
Aneta Olszewska-Welman
Tel: 81 465 20 46
e-mail: A.Welman@stat.gov.pl

Rzeczoznawca:
Informatorium
Osoba ds. kontaktów z mediami
Elżbieta Łoś
Tel: 81 533 27 14
e-mail: E.Los@stat.gov.pl

lublin.stat.gov.pl

[@LUBLIN_STAT](https://twitter.com/LUBLIN_STAT)

[@GlownyUrządStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrządStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Instytucjonalna piecza zastępcza w 2017 roku](#)

[Rodzinna piecza zastępcza w 2017 roku](#)

[Zakłady stacjonarne pomocy społecznej w 2017 roku](#)

[Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2016 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Piecza zastępcza](#)

[Placówka opiekuńczo-wychowawcza](#)

[Placówka typu socjalizacyjnego](#)

[Placówka typu interwencyjnego](#)

[Placówka typu rodzinnego](#)

[Placówka łącząca zadania placówek](#)

[Placówka typu specjalistyczno-terapeutycznego](#)

[Placówka wsparcia dziennego](#)

[Rodzina zastępcza](#)

[Rodzinny dom dziecka](#)

[Dom pomocy społecznej](#)

[Rodzinny dom pomocy](#)

[Schronisko dla bezdomnych](#)

[Środowiskowy dom samopomocy](#)

[Noclegownia](#)

[Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży](#)

[Placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w ramach działalności gospodarczej lub statutowej](#)